

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Σούρλας): Ο κ. Σωκράτης Κοσμίδης έχει το λόγο.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σε συσκευασία ενός το συζητούμενο νομοσχέδιο περιλαμβάνει δυο ενόπτες διατάξεων άσχετες μεταξύ τους. Αυτό αδικεί και διαδικαστικά τη νομοθετική πρωτοβουλία της κυβέρνησης και προκαλεί σύγχυση ότι αυτές οι δύο ενόπτες συνδέονται. Φαίνεται ότι πρυτάνευσε η σκοπιμότητα να μην εισαχθεί καμία ενόπτητα για συζήτηση και ψήφιση πριν τις ευρωεκλογές και κυριάρχησε η ανάγκη διακοπής των εργασιών της Ολομέλειας της Βουλής. Το μόνο κοινό σημείο αναφοράς των δύο ενότητων είναι ο στόχος εναρμόνισης της ελληνικής νομοθεσίας σε δύο αποφάσεις-πλαίσια οι οποίες για τον τρίτο πυλώνα ασφάλειας και δικαιοσύνης της Ευρωπαϊκής Ένωσης επέχουν ισχύ οδηγιών της Επιτροπής. Στο σημείο αυτό πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα η ουσιαστικότητα συμβολής της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης της προηγούμενης κυβέρνησης στη διαμόρφωση των αποφάσεων με τη συμπερίληψη στα τελικά κείμενα σημαντικών θέσεων και προτάσεων της ελληνικής πλευράς.

Με την πρώτη ενότητα «ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης», η Ευρωπαϊκή Ένωση κάνει ένα βήμα στην ενιαιοποίηση του χώρου ασφάλειας δικαιοσύνης, κάτι που είναι αναγκαίο, ώστε η Ευρωπαϊκή Ένωση να μην είναι μόνο ενιαίος χώρος εσωτερικής αγοράς. Είναι χρήσιμη η καθιερούμενη διαδικασία, καθώς και οι οριζόμενες προϋποθέσεις παράδοσης καταζητούμενου πολίτη, διαδικασία που αντικαθιστά και συμπληρώνει τις χρονοβόρες και συχνά αδιέξοδες διαδικασίες έκδοσης που στηρίζονταν σε διακρατικές συμφωνίες. Ωστόσο, παρατηρώ ότι η παθητική μεταφορά στο νομοσχέδιο των οριζόμενων στην απόφαση-πλαίσιο οδήγησε ακόμη και στη νομοθέτηση της σύλληψης υπόπτου πριν καν ασκηθεί ποινική δίωξη.

Κύριε Υπουργέ, οι λεκτικές διορθώσεις που ανακοινώσατε στην αρχή της συνεδρίασης δεν ακυρώνουν την επιφύλαξή μου αυτή.

Ενότητα δεύτερη που τροποποιεί το ν. 2928/2001: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πανθομολογείται ότι η τρομοκρατία απειλεί τη δημοκρατία και την ειρήνη, επιβουλεύεται την ασφάλεια και την ακεραιότητα των πολιτών, απορυθμίζει την αρμονική συνύπαρξη των λαών, αναστέλλει την πρόοδο και την ανάπτυξη,

Κ. Δικαιοσύνης

2

αποδιαρθρώνει τον κοινωνικό ιστό. Ήδη η τρομοκρατία από επιδημικό τείνει να καταστεί ενδημικό φαινόμενο με διεθνείς διαστάσεις. Οι οργανωμένες κοινωνίες οφείλουν να προστατεύσουν τα μέλη του από την έξαρση του φαινομένου αυτού, με ιδιαίτερη όμως προσοχή. Οι ίδιες οι κοινωνίες οφείλουν κατ'εξοχήν και περισσότερο να κατανοήσουν και να καταπολεμήσουν τα αίτια που καλλιεργούν το φαινόμενο αυτό που ενίοτε νομιμοποιείται στα μάτια μερίδας πολιτών.

Στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι αναγκαία η ενιαία νομική αντιμετώπιση της τρομοκρατικής οργάνωσης και πράξης με παραπλήσιους ορισμούς τρομοκρατίας.

Όμως τα μέτρα αυτά πρέπει να ανταποκρίνονται σε δύο αρχές κρατούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Πρώτον, στην αρχή της επικουρικότητας, που σημαίνει ότι εισάγονται ρυθμίσεις μόνο στο βαθμό που η ελληνική νομοθεσία δεν επαρκεί. Δεύτερον, στην αρχή της αναλογικότητας, που σημαίνει ότι τα μέτρα που λαμβάνονται δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου, που είναι η αντιμετώπιση της τρομοκρατίας.

Αυτό σημαίνει περαιτέρω ότι στις ρυθμίσεις πρέπει να εξασφαλίζεται η λεπτή ισορροπία ανάμεσα σε δύο προέχοντα -σε ένα κράτος δικαίου- αγαθά ή ζητούμενα: ισορροπία ανάμεσα στην ασφάλεια της οργανωμένης σε κράτος κοινωνίας και των κατ'ιδίαν πολιτών και στις εγγυήσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών. Με άλλα λόγια ισορροπία ανάμεσα στην απαίτηση της κοινής γνώμης για γενική και ειδική πρόληψη της εγκληματικότητας και για ανακάλυψη των δράστων και στην αξίωση της παροχής εγγυήσεων διαφύλαξης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών του ατόμου και του πολίτη.

Η ακραία ικανοποίηση της μιας ή της άλλης απαίτησης οδηγεί κατά περίπτωση είτε στην απαράδεκτη και μη ανεκτή συρρίκνωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είτε στην αναποτελεσματική αναζήτηση δράστων εγκληματικών πράξεων. Φοβούμαι ότι η παθητική μεταφορά της απόφασης-πλαίσιο στο νομοσχέδιο δημιουργεί προβλήματα ερμηνείας αφ' ενός και αφ' ετέρου δικαιολογεί καχυποψίες για τις προθέσεις και για το πεδίο εφαρμογής του νομοσχεδίου. Αρκετές διατυπώσεις εγκυμονούν κινδύνους αυθαιρεσίας.

Η Κυβέρνηση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όφειλε να εναρμονίσει την απόφαση-πλαίσιο έτσι ώστε αυτή να ανταποκρίνεται στις αρχές και τις προδιαγραφές της ελληνικής ποινικής νομοθεσίας. Η συνταγματική επιταγή για σαφή περιγραφή της αντικειμενικής και υποκειμενικής υπόστασης των αδικημάτων δεν τηρείται.

Χρησιμοποιούνται έννοιες αξιολογικές που καταλείπουν ευρύ πεδίο ερμηνείας και παρερμηνείας. Παραδείγματος χάρη, τι σημαίνει η λέξη «σοβαρά», που απαντάται σε διάφορες παραγράφους άρθρων της δεύτερης ενότητας; Το «σοβαρά» ανάγεται στην πρόθεση του φερόμενου ως δράστη ή στην αντίληψη της κοινής γνώμης; Μεταφράσατε τη λέξη ενώ θα έπρεπε να αναζητήσετε λέξη ανταποκρινόμενη στην ελληνική έννομη τάξη.

Κύριε Υπουργέ, μπορείτε να άρετε ασάφειες, αοριστολογίες και γενικότητες. Αν δεν το πράξετε, ματαίως θα προσπαθείτε να διασκεδάσετε τους φόβους, όχι μόνο καχύποπτων πολιτών αλλά και καλόπιστων, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγω και τον εαυτό μου.

Ευχαριστώ.